

Pesta 10/22 septemvre.

Va esi dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 37.

Anulu VIII, — 1872.

Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Romani'a 2 galbeni.

„Dumbrava Rosia.“

† Poema istorica de Vasile Alesandri.

IV.

Inainte de a trece la stilu, ar fi sa vorbescu despre *simtieminte*. In lips'a de caractere inse sum dispensatu d'acést'a.

Sê trecemu dara la limb'a *si* * *technic'a* a poesiei!

Poetulu n'a consideratu stadiulu la care a ajunsu limb'a n'ost'ra in dezvoltarea ei.

Care poetu mai p'ote asteptá favórea publicului mai scriindu si asta-di inca: *shurdalnicu*, *bêrlogu*, *craini*, *trufasi*, *stapanu*, *mila*, *naprasnicu*, *duchu*, *vezduchu*, *darnicu*, *jivina*, *podgoriu*, *lagheru*, *prasnica*, *galesiu*, *glašu*, *voinicu*, *porecla*, *dragoste*, *vécú*, *hainu*, *vêrsta*, *zoru*, *tovarosiu*, *grabnicu*, *robía*, *urdía*, *craiu*, *pribegu*, *vitézu*, *teferu*, *ocolu*, pana chiar si odiosulu cuventu: *hoitu*?!

Tóte aceste, si alte maracini de trista memoria, — ni le presinta poetulu in scurt'a sa poema.

Procedur'a poetului este cu atátu mai ne-calificabila, câ-ci totu in acésta poema aflâmu si cuvintele: *salvare*, *omoru*, *gloria*, *splendidu*, *divinu*, *legenda*, *amvonu*, *superbu*, *adversariu*, *veteranu*, *monstruosu*, *fatalu*, *splendóre*, *profundu*, *rege*, *regalu*, *maestate*, *suveranu*, *amoru*, pana chiar si: *triplu*, *prestigiú* si altele.

Ce ratiune a potutu avé dara poetulu pentru *prasnica*, *neprasnica* et comp., decâtu reulu

invetiu si comoditatea d'a implé mai usioru versulu?

Din punctu de vederé alu stilului, dâmu a dese ori peste s'pressioni pré rele pentru poetu, d. e.

Albertu craiulu Lehiei *facutu-a unu visu mare* etc.

Crescêndu in sgomotu falnicu, giganticu, imnatoru etc.

trei epitete, unulu mai reu nimeritu decâtu celalaltu, ér „*imnatoru*“ este totu-odata unu neologismu ne mai audítu si fara indoiéla nefericitu.

Spre care orizonuri *saltá vomu noi in sboru*?

Scadróne sonóre etc.

Nici de erori gramaticali nu este scutita poem'a; chiar in primul versu:

„Albertu — *facutu-au*“, in locu de „*facutu-a*.“

Adeveratu, câ poetulu prin erórea gramaticala s'a liberatu de alt'a eufonica, câ-ci „*facutu-a unu visu mare*“, din caus'a hiatului suna neplacutu.

A repará inse unu reu cu altulu, este unu espediente desperatu.

Pârte grozave etc.

Pârte, altu-felu cuventu nedemnu de poesia, este in singulariu si nici nu are pluralu;

séu déca ar avé, ar fi *pârti*; poetulu inse, ca sê ésa rim'a, lasa substantivulu in singulariu si adjectivulu lu-arunca in pluralu.

„Si umbr'a schinteiéza d'ai ochiloru mania.“

Adeveratu, publiculu nostru, ce se atinge de observarea regulorú gramaticale, a fostu fórte indulgentu fatia de scrítoru, s'a uitatu printre degete si la cele mai grele pecate.

Dar nu mai póte remané astu-felu!
Indulginti'a si tacerea nu stergu erorile.
In versurile :

Pe Radu, Aronu, Petru, si Tiepelusiá hainulu,
I-am frantu!... Maniac Tatarulu si Mateiasiu Cor-
vinulu,
I-am frantu!... chiar pe sultanulu Mehmet-Fatih l'am
frantu,

poetulu n'a potutu sê insufletiesca si sê faca pe
frantu in trei versuri óre-cum totu-de-un'a nou.
ca Ovidu in :

*Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae
Curvatura rotae.*

In unu singuru versu acel'a-si cuventu l'a
insufletítu si innoitu de trei ori singuru numai
prin o maestra asiediáre.

In versurile umatórie, pe langa tautolo-
gia, aflámu o saracia de cuvinte si epitete:

Straluce de departe in haine *stralucite*.
Bravi, neimpacati, teribili, sub armele loru brave.

In versulu :

C'unu tunu cu siepte tievii portatu pe roti usióre,
aflámu mitrailais'a de ad!

Sê cercetámu tecnic'a!

Vasile Alesandri atátu de variatu si gra-
tiosu in tehnica, atátu de dulce chiar in ver-
sulu in care a scrisu poem'a, d'asta-data inse
infatísiéza atátu de greoiu, schiopetandu si im-
pedecandu-se.

Chiar versulu celu d'antáiu schiopeta.

Mai in totu loculu *dúsmanu* in locu de *dus-
mánu*.

In fruntea loru magnatii, mandrii, betrani si tineri etc.
Gavrilu de Moravitia, fratii Grotov, Huminski. etc.

Anim'a sbóra, raiulu in cale-i se deschide. etc.

Prin care ostesímea curge ca unu sioiu. etc.

In mijloculu poenei elu se innaintéza. etc.

Trufasi cu toti, selbateci, lacomi, vieleni si orbi. etc.

Zimbrii fiorosi din codrii Racovei, aprigi zmei etc.

Ei robi voru fi in tíera, dar vecinicu nu stapani. etc.

Fia! le díce Stefanu, fia cum cereti voi! etc.

Tóte, versuri, care de care mai schilogite!

Am amintitu mai susu, cá singuru in des-
crierea taberei lesiesci aflámu o tehnica mai

corecta, si a nume in cele d'antáiu 40 de ver-
suri de unu cuprinsu *lunecosu*.

Rimele in antepenultima: tunetu — resu-
netu, pintenu — sprintenu, darnicu — pahar-
nicu, sunt vitióse si cu atátu mai reprobabile
in limb'a nóstra atátu de avuta in rime.

Este o nefericire la noi, cá scriitorii cei
mai talentati sunt de multe ori usiori in limba.

Poetii sunt in prim'a linia chiamati a
scríe in o limba cátu se póte mai curata, mai
neteda. *Poetii sunt gramatic'a viua*. Ei trebue sê
cante, si publiculu celu mare li va urmá ciri-
pindu. Poetii nostri in acésta directiune nu se
nevoiescu a fi la innaltímea missiunii loru.

De te-ai nasce de diece ori Romanu, pen-
tru a scríe o limba romana frumósa, trebue s'o
inveti, s'o inveti si ér s'o inveti!

Nici cea din urma, nici cea mai neinsem-
nata regula gramaticala, nici cele mai vechi si
mai mucedíte scrieri, nu voru fi de prisosu.

Pe Virgiliu, unu amicu lu-aflá cufundatu
in scrierile lui Eniu.

— Ce cauti in acestu gunoiu? — lu-in-
trebá amiculu.

Cautu grauntie de aurú, — respunse Vir-
giliu.

Ca ce poetu se póte asemená in limba cu
Virgiliu? incátu unii critici au dísu, cá Vir-
giliu mai multu a cuceritu lumea prin limba
decátu prin poesía. Pentru farmeculu limbei
Virgiliu in evulu mediu a fostu consideratu ca
farmecatoriu immortalu.

(Finea va urmá)

Arone Densusianu.

Adio la Bolintineanu.

Ne'nduplecat'a cósa a mortii e ne'nvinsa,
Stá gata sê abata unu langedu moritoriu;
S'apropie momentulu; a vietii lampa-i stinsa,
Sciinti'a nu mai póte sê-i dé vr'unu ajutoriu!

O cátu de tristu spectacolu se 'nfatísiéza-aice,
Candu Musele stau inca la capatáiuulu seu,
Si Armoni'a pare cá 'n síópte inca-i díce:
Poete, canta-mi inca, — tu esti alesulu meu!

Dar geniulu dorerii a supra lui apésa,
Totu un'a cáte un'a simtírile-i rapindu:
In creerii lui scurma si fâr' de vóce-lu lasa,
Unu corpu inertu, viu inca si ne'ncetatu mo-
rindu!

Te duci, Bolintinene, acolo unde p^óte
Te-ascépt'o fericire ce-ai n'ai aflu-
Dar iei cu tine óre si versurile-ti t^óte
Si-a patriei iubire, idolu ce-ai adora-
tu?

Altarul Armoniei cui lasi de mostenire?
Frumós'a Elegia, creatiunea ta,
Idill'a, Pastoral'a, suavele delire,
Vulcanulu cugetării, cui vrei a le lasá?

Devotamentul sacru ce-aveai tu catra tíera
Si cultulu Detoriei spre-a o regenerá,
Acesta simtíri 'nalte, credi tu cá n'o s^e péra
Din inim'a romana, ce-ai vrutu a innaltia!

Caletori'a ast'a ce vrei a intreprinde
E o fatalitate, séu este vin'a ta?
Cei ce remanu in urma-ti n'au dreptulu a-ti pre-
tinde,
Si-a-ti díce: mai stái inca! stái! nu te departá!?"

Dar nu! Pleiade mandre eternu stralucit^órie
In regiuni sublime te-ascépta cu víu doru,
Si Musele-ti prepara cununi neperit^órie
Si vesele uréza sosirea ta in choru!

Te ascépta Vacarescii, Carlova, Momuleanu,
Negrutiu, Sichelnu, Donici, Conachi, Beldimanu,
Stamate, Chrisoverghi, Asachi, Muresianu,
Panu, Deparatianu, Aronu si Fabianu...

Ce lume, Dómne Sante! Ce spirite frumóse!
Ce umbre colosale in drumulu teu voru stá!
Si noi, gelosi de tine, cu melodii doiose
Cantámu de mai 'nainte apoteos'a ta!

Dar déca ti se face de S^órte parte drépta
In sfer'a departata de globulu pamentescu;
Si déca Panteonulu, locasiulu ce te-ascépta,
Nu este-asié departe de Tatalu celu cerescu.

Atunci adu-ti a minte, poete neuitate,
De patri'a romana ce 'n viétia-ti o iubiai:
Te róga s^e-i acórdé unu traiu in libertate,
Ca s^e ajunga mare, asié cum o doriai!

Zizani'a, ce sapa tulpin'a ei, s^e péra,
Concordi'a s^e vina pe toti a ne'nfratí;
Patriotismulu sinceru s^e se desvólte 'n tíera
Si ambitiunea órba s^e nu póta domní!

Acésta tíera mandra, abié venita in stare
S^e aiba nume 'n lume, si nume laudatu,

S^e cadia din marire? s'ajunga la perdiare?
O, asta nu se póte; ar fi pecatu, pecatu!

Caletoria buna, confrate 'n poesía!
Primesc'asta ghirlanda senina fruntea ta!
O suvenire dulce cantarea mea s^e-ti fia,
Ca flórea Musei tale, ce-i dícu: Nu-me-uitá!

Georgiu Sionu.

Cuiu cu cuiu.

— Proverbu intr'unu actu. —

(Urmare.)

SCEN'A XVI.

Constantinu singuru, apoi Elisa.

Constantinu.

Ea nu vine. De siguru s'a superatu. Me
ducu dara eu la dins'a. (Merge catra usia, si
acolo intelnesc pe Elisa.) A, chiar voiam s^e
me ducu la tine.

Elisa.

Ce felu? Asié iute ai finitu discursulu lui
Iules Favre?

Constantinu.

L'am datu la o parte, si alergai la tine.

Elisa.

Numai câte-va minute potu s^e-ti sacrificu.
Am unu lucru importantu.

Constantinu.

Ce?

Elisa.

S^e-mi diregu toalet'a.

Constantinu.

Toalet'a?

Elisa.

Tu suridi! A, voi barbati nu sciti ce lucru
importantu este pentru noi femeile toalet'a.
Ceea ce pentru voi e politic'a, pentru noi e toa-
let'a. Mai multu! Toalet'a este viétia n^óstra.
Oprítí-ne a nu face toaleta, séu inchidetí-ne in
o inchisóre afunda, — pentru noi e totu un'a.
Pentru toaleta sacrificámu t^óte, si toalet'a n'o
sacrificámu pentru nimica. Spune-mi dara iute
ce ai s^e-mi comunicu, cá-ci grabescu.

Constantinu.

Si n'ai sacrificá toalet'a nici pentru
mine?

Elisa.

Pentru tine? Ce n'asiu sacrificá eu pentru
tine?

Constantinu.

Prin urmare dara...

Elisa.

Permite-mi, scumpulu meu, sê am si eu unu defectu. Alu teu e politic'a, alu meu toalet'a. Rogu-te, considera si tu defectulu meu!

Constantinu.

Lu-consideru, inse...

Elisa.

Nici o conditiune. Nu primescu nici un'a.

Constantinu.

Cum asié?

Elisa.

Scfi pré bine, câ nici tu nu poti delaturá defectulu teu, asié nici eu nu potu alu meu.

Constantinu.

Nici chiar pentru mine?

Elisa.

Nici pentru tine, in tocmai precum nn poti bravá nici tu defectulu teu pentru mine.

Constantinu.

E bine, sê facemu dara unu pactu!

Elisa.

Concesiunile?

Constantinu.

Eu abdîcu de defectulu meu, dar sub conditiunea...

Elisa.

Conditieuna?

Constantinu.

Déca vei abdîce si tu de alu teu.

Elisa.

Va sê dîca nu vei face necontentitu politica in odai'a laterala.

Constantinu.

Nu.

Elisa.

E bine, nici eu nu voiu direge necontentitu toalet'a mea, câ-ci nu vreu sê placu alu-tuia, decâtu numai tîe, pana la mórte.

Constantinu.

Vomu arde tóte diuariete...

Elisa.

Tóte.

Constantinu.

Tóte brosiurele...

Elisa.

Tóte.

Constantinu.

Tóte revistele...

Elisa.

Tóte.

Constantinu.

Tóte cartile politice...

Elisa.

Tóte.

Constantinu.

Si tóte oglindiele din casa.

Elisa.

Tóte... Ba, nu tóte. Vomu lasá un'a, numai un'a, mititica, numai asié de mare. (Aréta de la picioré in susu pana la capu.)

Constantinu.

E bine, o sê lasâmu dara un'a mititica.

SCEN'A XVII.

Totu aceia fara Mitica.

Mitica.

O scrisóre. (O preda.)

Constantinu.

(Dupa cetire.) Spune, câ me ducu numai decâtu.

Mitica.

O sê-i spunu. (Ese.)

SCEN'A XVIII.

Constantinu si Elisa.

Elisa.

Ai sê te duci?

Constantinu.

Da.

Elisa.

Candu?

Constantinu.

Indata.

Elisa.

Unde.

Constantinu.

La Barboianu.

Elisa.

(Cu sarcasmu.) Afaceri urgente si serióse.

Constantinu.

Ba. Mi-serie, câ de séra se voru aduná la dinsulu mai multi amici.

Elisa.

Amici?

Constantinu.

De câte-va luni ne adunâmu mai in fîacare septemana intr'o séra la fratele Barboianu.

Elisa.

Va sê dîca inca de pe timpulu candu erai nensoratu. Poteai sê faci atunci acést'a.

Constantinu.

Si acuma?

Elisa.

Ce nu póte barbatulu, déca voiesce! E bine, ce faceti la Barboianu asié desu?

Constantinu.

Omorimu timpulu.

Elisa.

Speru, câ acolo trece mai iute, decâtu in giurulu meu.

Constantinu.

Esti pré aspra fatia cu mine. Au vrei tu sê-ti fiu unu sclavu incatusiatu, si sê siedu purre totu a casa?

Elisa.

Nu. Anim'a mea nu te-ar poté iubi, de cumva ai avé unu spiritu servilu. Nu pretindu sê siedi totu a casa; numai un'a ceru de la tine, si ast'a e detorinti'a toturoru barbatiloru.

Constantinu.

Spune-mi-o. angeric'a mea.

Elisa.

Nici odata sê nu mergi la petrecere fara mine, câ-ci barbatiloru nu li e permis a-si petrece fara sociele loru.

Constantinu.

Te-asii duce pré bucurosu, dar sê vedi, la petrecerea nôstra din asta-séra nu te potu duce, pentru câ acolo nu e nici o femeia, si-apoi — noi ne jocâmu de-a cârtile.

Elisa.

Jocati in carti.

Constantinu.

Da.

Elisa.

Frumósa petrecere!

Constantinu.

Ti-place?

Elisa.

Multu.

Constantinu.

Me miru, câ nu mi-o spusesi pan'acuma.

Elisa.

N'am cutediatu. Am cugetatu, câ acestu jocu e esilatu din cerculu celoru deobligati prin amorulu conjugalu. Acuma inse vediendu, câ tu — de si insoratu — joci in carti, trebue sê-ti marturisescu cu sinceritate, câ si eu sum o carturaritia mare.

(Finea va urmá.)

Iosifu Vulcanu.

Odata si acuma.

Intr'o séra dalba
A steleloru salba
Pe ceriu se vedea;
Ér luniti'a plina,
Cu faci'a senina
In mediu-locu luciá.

Florile 'n gradina,
Rosa si verbina
Pe-aripe de doru;
Erau leganate
Dulce desmierdate,
De zefiru usioru.

Si-a mea animióra
Fu odinióra,
Ceriu stralucitoriu;
Si 'n ea ca lumine,
Luciau dulce line:
Sperantia, amoru.

Anim'a mea plina
De flori, o gradina,
Infloriá voiosu,
Ros'a si bujorulu
Fu sperantia-amorulu
In sinu-mi doiosu.

Dar d'odata vine,
De fulgeri, lumine,
Urmatu negru noru;
Lun'a dintre stele
Piere, si-apoi ele
S'ascundu cu floru...

Sufa ventulu race,
Prin gradina trece,
Florile suspinu;
Apoi grea furtuna,
Nemilosu detuna
Fragedulu loru sinu...

Si-alu animei mele,
Ceriu nu are stele;
Tóte au peritu
Sub grei negri nori;
Si-a sperantiei flori
Ah!... s'au vescu!...

Anastasia Leonescu.

Viéti'a familieii.

— Dupa Paulu Geanet. —

(Urmare.)

Ea are totu aceea-si cauza, ca si cea precedenta: invoirea de sine insu-si si inpaciinti'a d'a cumulá golulu esistintiei nôstre inmul-tiandu-o.

Omului i place atâtu de multu viéti'a, in-

câtu vré sê traiésca de dóue ori, d'acolo afectiunea conjugala, d'acolo afectiunea parintésca.

Din acestu amaru de viétia nasce dorinti'a de imortalitate.

Religiunea satisface acésta dorintia, promitiendu omului o alta esistintia; dar acésta inca nu este de ajunsu, aici josu chiar pe pamentulu acest'a omulu aspira la unu felu de imortalitate.

Unii o cauta in perpetuitatea numelui lor; amorulu gloriei nu este, decâtu un'a din formele vastului (intinsului) amoru alu fintiei. Non omnis moriar, dîce Horatiu: nu voi morí de totu. Éta strigatulu poetiloru si alu eroiloru.

Dar o atare imortalitate este promisa numai unui fórte micu numeru, si cea mai mare parte vré a-si da schimbulu renascêndu in copíi lor. Cade si albesce perulu, vediendu nascêndu-se, marindu-se, inflorindu si maturisându-se in giurulu seu, aceste june plante atát'a de iubite.

Cunosceți frumós'a espresiune a dnei de Seigné scriindu fíei sale: „Me dóre pieptulu teu.“ Fórte bine dîsu, câ-ci parintii traiescu din viéti'a copíiloru lor, suferu de suferintiele lor si moru de mórtea lor: si cugetarea, carea ne face a priví pe copíi nostri ca nesce membre din noi insi-ne, nu este o simpla ilusiune; este carnea si sangele nostru, sunt esemplele nóstre, lectiunile nóstre, virtutiele séu debilitátiele nóstre, cari renviéza intr'insii, si déca in urm'a nóstra merita prin conduit'a loru stim'a si respectulu lumei, potemu revindecá cu dreptu cuventu o parte din aceste omage, precum debue si noi insi-ne sê reportámu a supra parintiloru nostri o mare parte din laudele, ce potemu meritá; si astmodu se face din generatiune o traditiune fericita séu nefericita de virtuti séu de vitiuri, fia-care primindu séu transmitandu la rondulu seu prin educatiune si prin esemplu o parte din sine insu-si.

Asié dara famili'a completéza si perpetua fínti'a nóstra: ea o latiesce in spatiu si durata. Omulu singuru nu ocupa, decâtu unu punctu pe suprafaci'a pamentului, si morindu nu lasa nimicu dupa sine. Famili'a si-intinde ramurile, si tramite in departare vlastári si inplanta radecini aprópe imortale. Famili'a cere omului sacrificiulu fíntiei sale, dar lu-solvéza prin inmultírea fíntiei sale, câ-lu sfortiéza d'a se uitá pe sine insu-si, i permite inse d'a se reflá in altulu: ea impaca fericirea personalitá-

tii si fericirea devotamentului, si intr'unu cercu fórte circumscrisu, ea afla justa mesura atátu de conveniabila trebuintiloru si puterei de medialocu a naturei omenesci intre egoismulu solitariu si abnegatiunea absoluta.

Astu-felu sunt binefacerile familiei, aceste binefaceri inse nu mergu fara dificultáti si fara pericole.

Aceste dificultáti potu fi reduse la trei cause:

1. Natur'a chiar a lucrurilor si conditiunile inevitabile ale familiei.

2. Circumstantiele esterióre, accidentale, fortuite. (fara de veste.)

3. Diversitatea caracterelor.

I. Famili'a dâ multu, inse nu dâ fara conditiuni. Un'a din erorile cele mai comune este d'a esige totu de la familia fara de a-i da ceva; d'a-i cere repausulu in órele de disgustu, cautarea in casu de morbu, veselfa in tristetié, dar d'a voí a conservá totu in acel'a-si timpu avantajiele unei vietii libere.

Viéti'a libera si-are placerile ei, famili'a are pe ale sale.

A voí sê te bucuri in acel'a-si timpu de unele si de altele, ar fi a te lipsí de amen-dóue.

Serenitatea, pacea, de care are cineva de buintia, nu se afla la o óra decisa, aceste binefaceri nu resulta, decâtu din usu.

Pentru a te bucurá de familie trebuie sê traiesci intr'ins'a, sê stai intr'ins'a, sê-i primesci legamintele. „Cella continuata dulcescit“, dîce Imitatiunea „Locuindu multu timpu celul'a, ti-devine dulce.“

Famili'a este o servitudine, nu o dîcu de locu asta pentru a o injosorá, ci pentru a o inaltá, acést'a este o nobila servitudine, in care fia-cine se datoresce fia-caruia.

Autoritatea ea insu-si, a carei cauza vomu aপরá-o, câ-ci ací este salutea familiei, nu este inca, decâtu unu sclavagiu, si devis'a familiei ar poté fi acelu frumosu si santu cuventu. Nu am venitu pentru a fi servitu, ci pentru a servi. Amorul urmandu doctrin'a tutuloru mistici mari (câ-ci la naltímea acésta principiile, cari guvernéza amorulu divin, se potu aplicá amorului umanu.) Amorul nu este mercenariu: déca si-cere recompensa, nu o obtiene; elu traiesce din sacrificii, tóta fínti'a sa apartiene obiectului iubit, si de óre-ce acestu amoru este reciprocu, fia-care primesce atátu, câtu dâ: afara de demnitatea si virtutea sa, amorulu nu-si reserva nimicu, elu este gratuitu, sermanu, despoiátu.

Éta ce este amorulu , séu mai bine éta ce debue sê aspire a fi: câ-ci in tristele conditiuni, ce ne face natur'a omenésca, suntemu obligati a descinde neiuçetatu de la idealu la realu si de la inflesibilitatea principiiloru la condescendintiele aplicatiunii.

II. Famili'a nu traiesce fara de unu numeru ôre-care de conditiuni esterióre si de diferita natura: conditiuni de avere, de positiune, de nascere.

Aceste conditiuni sunt fôrte importante, si ele potu contribuí multu la fericirea séu nefericirea, la bun'a séu reu'a conduita a familiei.

Asié dara detorfile necesarie ale familiei sunt deja prin ele destulu de deficile séu destulu de severe, pentru ca sê fia de prisosu a le mai complicá, meprisandu aceste convenientie recunoscute prin esperienti'a omului de salutarie.

Incuviintiezu dara din tóta inim'a acésta intieptiune practicata , care cu prudintia departéza de la junele insotfri, contrastele de avere séu de educatiune fôrte raru unite cu pacea interióra.

Parintii ordinarmente intielegu de minune acele regulé ale prudintiei domestice.

Tinerii aru intrá cu mai multa placere in têngu despre dinsele, celu pucinu astu-felu erá alta-data, câ-ci se pretinde; câ in dílele nóstre tinerii calculéza totu asié de bine ca si betranii.

Nu sciu nimicu; dar, de ôre-ce sunt dóue intieptiuni, aceea, care nasce din esperintia si din observatiunea cursului ordinaru alu lucrurilor; si aceea, care consulta inspiratiunile cutezatórie ale inimei si nu cunósce, decátu legea detoriei; nu asiu avé sê descurgiezu animile curagióse, cari sciindu ce facu si urmandu cu o resolutiune drépta si si precaugetata, sacrifica convenientie respectabile fara indoiéla, dar nu de locu absolutamente obligatórie avantañiului inapretibiliu d'a alege dupa anima.

Voiu pune inse dóue conditiuni: cea d'an-tâiu, — câ acésta alegere sê nu provina nici din usiurintia, nici din o pasiune lasia; — cea de a dóu'a, sê aiba cine-va totu atât'a curagiu a îndurá dificultátile, pe câtu a le infrontá.

(Finea va urmá.)

Adelina Olteanu.

Doine si hore poporale.

— Din Satu-mare in Ungaria. —

I.

Paserui'a canta 'n érba,
Trece badea, nu me 'ntréba,
Par' câ nici nu i-am fostu draga.
Paserui'a canta 'n ritu,
Trece badea celu uritu,
Si-mi totu canta gur'a sa,
Sê me ducu alu sarutá.
Mei uritu, ca frigulu vér'a,
Sarute-te mei Marti-séra;
Sarute-te lucrulu reu,
Câ nu esti de dorulu meu!
De candu badea m'a lasatu,
Budie dulci n'am sarutatu;
Potu fi voinici, pe câtu frundie,
Déca nu-su de-a mele buze,
Potu fi feciori pe câti fagi,
Déca mie nu mi-su dragi.
Cine desparte doi dragi,
Pôrte-i corbii carnea 'n fagi,
Si sangele prin copaci;
Dar lu-pôrte si 'mpartiésca,
Dragi sê nu mai despartiésca,
Ér o parte s'o totu beie,
Ca toti dragii sê se ieie;
N'aiba locu nici in pamentu,
Si nici cruce la mormentu,
Si pamentu-lu scóta-afara,
Sê fia de risu la tiéra,
Sê-lu manance corbu si cióra!

II.

Asié sum eu de straina,
Ca neghin'a in tierina;
Dar nici acea nu-i ca mine,
Câ-su mai multe 'n radecine.
Am avutu unu dragutiú dragu,
L'a juratu némtiulu sub stégu;
Am avutu unu dragutiú dulce,
L'a juratu némtiulu sub cruce.
Singura-su intr'o cetate,
Nu-i nime sê-mi tiena parte;
Singura-su intr'o campia,
Nu-i nime sê me mangaia.
Gele mi-i de ce mi-i gele,
De recrute tinerele,
Câ-su taiate si 'mpuscate,
Si prin sabii aruncate.

Culese de

Paulina Polle.

Elu trebuie să se însore!

— Novela de Maria Schwarz. —

(Urmare.)

Peste câte-va minute mr. Milnes primi răspunsul următoriu :

„Dta nu me vei poté să-ți implinescu dorinți'a. Te potu asigurá, că voiú scapá de persecutarea dtale și inca înainte de ce ai poté celu pucinu și numai presupune.“

— God dam! aici apoi să fia omulu cu mintea la locu! Si dins'a nu va scapá, nu este iertatu să scape dinaintea mea. Ah! femeia acést'a inca me va in-nebuní.

Si-chiamá servitoriulu și i demandá să nu cuteze a esí pe pórta afara, ci să padiesca in continuu, și să-lu însciintieze indata ce va observá, că parascesce ospetari'a o femeia de statura mica, cu faci'a cooperita cu unu velu desu. Era anglesulu nostru se asiedia chiar inaintea usiei chillei sale și decâte-ori cineva intrá séu esiea prin usiele vecinate, și-deschidea de jumetate usi'a, și si-scotea capulu, să se convinga, cine ambla pe acolo?

Spre infuriarea nemarginita a sa inse observá, că si vecinulu seu face asemenea. Vecinulu acest'a nu a fostu nimene altulu decâtu rivalulu seu sociu de caletoria cu ochilarii verdi.

Si usi'a care ascundea obiectulu spionării lorú, remase inchisa neinteruptu, și cei doi barbati mai in urma, fura siliti a-si parasí statiunea, că-ci camerier'a venise in susu să întrebe, că in ce timpu voiescu domnii a ciná? — Dupa ce indeparta-se totulu, ce l'ar fi potutu impedecá in zelulu supraveghiării a supra damei tinere, și dupa ce i spuse să nu-lu conturbe nimenea, a sositu nóptea. Milnes ocupá locu langa ferestrile deschise, pentru ca să observeze pe ori cine ar parasí ospetari'a. Nóptea intréga o petrechú astufeliu, fara ca să fia fostu conturbatu câtu de pucinu in liniscea sa.

Demaneti'a camerier'a dede eroulu nostru o epistoliora, care cuprindea aceste cuvinte :

„Să traiesci fericitu Sir! Cu aceste te rogu să aibi bunatate a-mi descoperi ascunsulu meu. Candu vei cetí aceste sîre, caret'a mea va fi departe. Despre aceea, că unde si in catráu nu-ți va poté dá deslucire nimene!“

— Unde a caletoritu? Candu a caletoritu? Déca vei sci raspunde la aceste, te respaltescu cu aurú. Iute, iute, spune-mi unde s'a dusu?

— Ddieule, pré indurate! Dlu meu cum poti dta inspaimantá asié de tare pe o biéta féta; pucinu că nu am scapatu intregu preparatulu de caféua.

— La dracu cu ast'a! — strigá Milnes si aruncá la pamentu totu preparatulu de caféua.

— Vreu să sciú că unde a caletoritu?

— Cine, domnulu meu, cine? — bálbai fét'a, pe care frie'a o facú de totu palida, pentru că cugetá că de buna séma pe óspele strainu l'a cuprinsu unu atacu de dementia.

— Ea, ea, acea dama tinera!

— Aceea, care a sositu eri, și care indata a si caletoritu mai departe?

— Da, da, aceea; unde a caletoritu dara? Voiescu să scfu!

— Ah Ddieule! catra X. chiar pe calea aceea, pe care s'a departatu și celalaltu domnu eri tardú sér'a...

— Elu o-a urmatu?

— Da, da dupa ce camerier'a mi-a datu o epistola pentru dinsulu, ce a trebuitu să i-o admanuezu dupa cina, si acést'a care ti-au fostu adresata dtale, care inse numai acuma demaneti'a mi-a fostu iertatu să ti-o aducu in susu.

— God dam! Sum dejucatu, m'a facutu nebunu! — strigá Milnes stringându-si la olalta manele...

VI.

O óra dupa celea intemplete, cu cea mai mare rapediune grabí o careta prin piati'a de frunte a orasiului B. tintindu la calea ce duce in X. Mr. Milnes, déca i-ar fi statu in putere, ar fi imprumutatu aripi cailoru, séu i-ar fi manatu pana ce ar fi omoritu și doi-spre-diece cai, numai să póta descoperi prin acést'a pe dam'a disparuta, pe care o urmá de trei luni ca pe o fantóma. Intre stramutările si impintinările neinterupte caret'a dinsului in urma sosi la frontiera. Aici trebuí să steie ca să platésca vama.

— Nu a trecutu pe aici asta nópte dóue dame?

— Ba, da, — respunse vamesiulu, ficsandu-si cu admiratiune ochii a supra intrebatoriului.

— Inainte! — demandá Milnes.

Birjariulu deja si-redicá sbiciulu să-si stramute caii, candu Milnes i strigá :

— Hola!... inca nu! Apoi elu sari din careta si adause: Ascépta-me aici, voiú veni indata!

— Ce locu e acél'a acolo de ceea parte? — intrebá pe vamasiu, aretandu cu drépt'a sa spre o mica si eleganta locuintia de véra, ce erá radicata pe ceea parte a drumului de tíera. Dupa-ce puse cu tóta indiscretiunea acésta intrebare, scoase o sugara si o aprinse, ér ochii sei i ficsá in modu sarutatoriu spre o feréstra a micei si gustuósei locuintie.

— Acést'a e colin'a de trandafiri, dlu meu; proprietatea posesorului Horner.

Milnes mai aruncá inca o privire pe feréstra care i trase atentiunea si dupa aceea éra-si se urcá in caret'a sa. Candu acést'a se departá mai incolo pe drumulu netedu, Milnes luá o carte mica de notitie, murmurandu printre dinti :

— Éva, Éva! acuma esti in manele mele. Horner, negutiatoriulu, e fratele teu celu mai mare. Ah! Am sciutu eu, că nu potú semená intru atât'a dóue fiintie si la statura si la viersu.

Amédia-di trechú, si sórele de juniu curatu si suridietoriu si-reversá radiiele sale fesbinti a supra colinei de trandafiri. Érá o dupa média-di de véra, nespusu de frumósa. Din elegant'a locuintia de véra esira acuma dóue dame.

Un'a de statura mica si silphida, pe capu cu o palaría de amazona, sura. Érá imbracata in uuu vestmentu intunecatu de metasa, ér pe umeri avea unu mantilu stralucitu si usioru. Insocitóri'a ei erá aceea-si cameriera, pe care o amu vediutu inca odata in societatea ei. Person'a acoperita si acum cu velu díse cu unu surisu veselu :

— Marturisesce-o, Maria, că in urma totu-si am reesítu a me ascunde si a duce pe cale ratecita pe an-

glesulu nostru. Tóte aru merge fórte minunatu, numai de ar fi Horner a casa, ca sê potemu remané la elu. Pare cá vedu pe Milnes cum si-bate si lovesce caii, numai sê me ajunga. Acuma potemu merge indereptu in B. si de acolo vomu poté caletorí mai de parte in Y.

Sórele erá deja spre apusu candu se oprí caret'a celoru dóue femei in B. inaintea ospetaríei.

In acela-si momentu se deschise usi'a, si unu viersu barbatescu curatu si frumosu díse in limb'a anglesa :

— Concede-mi, domnisióra, sê te potu ajutá pana susu !

— Mr. Milnes stá inaintea damei cu palaría de amazóna si cu unu complimentu curtuosu si-recomendá ajutoriulu seu.

— Ah Ddieulu meu ! Domnia ta esti aici ! — strigá ea si nemiscata stete pe treptele caretei.

— Ce poruncesci, domnisióra ? Acuma, dupa ce am incetat a te mai urmá, mi se pare cá intru adevveru te-ar fi dorutu pentru acésta incetare a urmarii si te-ai reintorsu pentru mine. Astu-feliu de curtuosia din partea dtale nu sum in stare a o pretiuí de ajunsu. Concede-mi dara sê te ajutu in susu pana in etagiu.

Dam'a cea tinera, fara de a díce ceva, intinse man'a lui mr. Milnes, care o conduse in susu in chiliele cari pareau a acceptá sosirea lor.

— Éca vedi, miss Eva, — observá Milnes deschidendu usi'a, — cátu am fostu de securu, cá nu-ti voi continuá calea in X., déca eu nu te voiu urmá, incátu am avutu indresnel'a a dispune aceste chilie inainte pe numele dtale.

— Cari speru cá veí avé bunetate a mi le lasá sê le locuiescu fara de societatea dtale, — respunse strain'a.

— Inca nu e timpulu de culcatu ; deci cugetu, cá nu ne potemu petrece mai bine timpulu, decátu déca vomu conversá pucinu. Séu potemu petrece si cin'a la olalta.

— Nici decum nu am de cugetu a ciná in societatea dtale.

— Vomu vedé acusi, de cumva vomu fi gatatu la olalta si de cumva nu-ti vei schimbá hotarirea. Concede-mi a-ti luá diosu palitonulu ?

Si Milnes facú precum díse :

— Domnulu meu, portarea dtale o aflu fortiatória in cea mai mare mesura, si cu atátu mai vertosu, cu cátu cá eu nu te-am indreptatítu nici la cea mai pucina conversatiune.

— Asié dara : dreptulu acest'a trebue sê mi-lu dai acuma.

— Trebue ?

— Da, pentru cá eu pana atunci nu me voiu departá de aici nici cátu-i unu pasu.

— Asié dara voi fi silita a me inchide in bo-duarulu meu, numai sê scapu in fine de dta.

— Si eu la casulu acest'a voi petrece nóptea intréga aici in chil'fa ast'a, — respunse cu sange rece mr. Milnes.

— Aceste dóue chilie au fostu conduse pentru mine, si eu te indrumezu de aici.

— Bine, asié dara e gata scandalulu.

— Marturisesce, cá dta scii totu-si persecutá in unu modu de totu uricosu pe o biéta femeia.

— Ba, nici decum. De asta-data dta te-ai reintorsu la mine. Eu din partea mea m'am fostu hotaritu a incetá a te mai urmari, si déca dta nu reintornai in asta séra, voiám a caletorí in Z.

— Intru adevveru ?

— Da, numai aceea am voitu a mai asceptá inca, sê vedu cá hotaritu-te-ai dta seriusu sê fugi ? pentru cá eu, marturisindu adevverulu, nu am crediutu acésta nici decum.

Mr. Milnes ocupá locu pe canapea. Dam'a cea tinera cu palaría de amazona in capu a statu in midiloculu chiliei, dara faci'a ei ca si de comunu si acuma erá acoperita de velulu desu cu dintele.

— Dta nu ai crediutu ? Si totu-si inca si acuma demanétia ai caletoritu in ruptulu capului in urm'a mea.

— Te insieli, domnisióra ; dara de ce nu-ti puni diosu palari'a ? cá-ci asié nu poti ciná.

— Am spus'o deja, cá nu am voia a ciná cu dta.

Dupa aceste s'a departatu in budoariulu seu, si inchise usi'a dupa sine. Mr. Milnes si-luá o sugara din busunariu, si o aprinse cu o espresiune a feciei, care aretá apriatu, cá e firmu hotaritu sê nu se mai lase a se duce pe cale ratecita, si din surisulu seu se vedea, cá de asta data e deplinu securu in victori'a sa.

Peste câte-va mominte éra-si se deschise usi'a budoariului, si dam'a necunoscuta esí fara de palaria, dara faci'a ei in locu de velu, i-o acoperiá o masca négra de porfira.

— Asié dara cá vei fi atátu de bunu, sir, sê-mi spuni ceea ce ai voitu mai inainte ; mi-ar placé a pune odata capetu la acésta comedia, care — marturisindu adevverulu — mi-e fórte neplacuta.

— Acestu capetu, domnisiór'a mea, lu-poti pune singura dta, déca adeca ti-vei descoperí cátu de curendu faci'a. Déca dta intru adevveru nu esti acea persóna, care te cugetu eu, atunci te rogu sê-mi spuni numai aceea, cá de ce me uresci . . . Ér déca esti aceea . . .

— Acea, care o cugeti dta, atunci ti-vei continuá mai departe calea.

— Acést'a inca nu e securu.

— Asculta-me, dlu meu. Portarea dtale, cu care ai voitu a me sili sê-ti descoperu cine sum, si sê-ti aretu faci'a mea, m'a superatu si am voitu a-ti aretá, cá nu am nici decum cugetulu a-ti impliní curiositatea. Lasandu de o parte acést'a, te provocu, ca pe unu omu de omenia, ca sê dovedesci mai multa stima facia cu mine, si sê abdici de o asié curiositate, care nu ti-o voiu impliní.

— Dispuni inca si altu-ceva dsiór'a mea ?

— A dispune ? Ah sir, se vede, cá dta ti-bati jocu de mine, candu vorbesci de dispunere, pe candu nu-mi iei in consideratiune nici rogarea de a te departá de langa mine.

— Pentru cá aceea nu se unesce cu ecuitabilitatea.

(Va urmá.)

S A E O N U

Avramu Iancu.

Condeifulu nostru inca e udu, câ-ci abîé scriseram necrologulu marelui nostru poetu Dimitrie Bolintineanu, si éta acuma sôrtea fatala ne silesce a-lu luá de nou in mana, sê-lu inmoiâmu in lacrimelê nôt-re si sê anunciâmu natiunii éra-si o scire trista, câ eroulu nepetatu din 1848, regele muntiloru — cum l'a numitu poporulu, — unulu din martirii scumpi ai nostri, gloriosulu dar nefericitulu Avramu Iancu, a moritu la Baia-de-Crisiu in 10 septemvre c. n., in etate de 48 ani.

Ni tremura man'a candu scriemu aceste síre, si par' câ umbr'a ilustrului mortu ar planá a supra nôt-ra, ne simtîmu inspirati de unu simtiementu gelnicu, ce nu se póte descrie.

Cine a fostu Iancu?

Espressiunea unei idei nalte, unei dorintie strabune, care nu se va stinge nici odata din sinulu natiunii romane. Mai multu decâtu atât'a, elu a aprinsu acésta idea in mîi si mîi de suflete, — dinsulu a esecutatu dorinti'a celoru multi „din munti si din campii.“

Numele Avramu Iancu, e unu programu, programulu natiunii romane din cóce de Carpati, unu drapelul sub care se voru aduná totu-de-una cu adeveratu zelu de sacrificiu toti Romanii adeverati; unu cultu natiunalu, la care se voru inchiná cu stima, iubire si pietate, tóte generatiunile viitórie.

Iancu e o epoca in istori'a nót-ra natiunala; ingeniulu lui a datu alta directiune acestei istorie; numele lui dara póte servi dreptu titlu la opulu ce odinóra va enará stranepotiloru luptele Romaniloru pentru libertate si patria in memorabilulu anu 1848/9.

Dar cui spunemu noi cine a fostu Iancu?

Au nu l'a cunoscutu pe elu totu sufletulu de Romanu? Au nu-lu adóra ffa-care anima romana? Au nu l'au stimatu chiar si inimicii lui, ca pe unu ingeniulu mare, barbatu nepetatu, — si caracterulu-módelu?

Ascultati síoptele frundiiloru din codri seculari, si acele vi voru síopti de faptele lui Iancu; ascultati cantecelê romane, ce resuna din dealu la vale, si acele vi voru incantá cu admiratiunea lui Iancu; ascultati palpitârele animei poporului romanu, si acele ve voru incaldí cu iubirea lui Iancu.

In totu loculu si totu-de-una gasimu pe Iancu, si memori'a lui nu se va sterge din sinulu poporului romanu in eternu!

Unu Iancu a avutu natiunea romana, numai unulu! Cum sê nu-lu fi iubitulu dara, cum sê nu adóre memori'a lui?! Oh! déca Iancu n'ar fi numai unulu singuru; déca toti fíii natiunii nót-re aru fi nutritu, si aru nûtri, in peptulu loru acelu focu alu iubirii de limba, libertate si patria, care a arsu ramur'a verde a sperantiei sale; déca la noi aru fi existatu, si aru esis-

te adi, mai multe caractere nepetate, ca a lui Iancu, — acuma positiunea nót-ra natiunala n'ar fi atât de deplorabila.

Dar Iancu a fostu singuru... In anim'a lui se incuibá vampirulu desamagirii... si elu a cadíutu...

Elu a mai traitu multi ani corporalmenta, a suferitu unu adeveratu martiriu pentru peccatele si farade-legile altora, a amblatu intre amicii si cunoscutii sei, pigmeii si strainii adese ori l'au si insultatu, — dar elu pe nimene nu se maníá, pe toti i iubiá deopotrivá, si la toti li facea aceea-si placere cantandu din fluerti'a sa, unic'a lui avere si mangaiare in dí-lele tristetiei.

Sê pastrâmu cu scumpetate acésta reliquia pretiósá, unic'a suveniru a sublimului nostru martiru, si sê o depunemu spre pastrare eterna in óre-care museu natiunalu!

Sê ne grabimu toti din tóte partile a contribuí, ca in loculu unde zacu osamintele lui sê aredice in curendu unu monumentu frumosu, care sê se vestésca lumei, câ iubirea, — stim'a si admiratiunea lui Iancu nu se va sterge nici odata din animele Romaniloru!

Sê fía apoi mormentulu acest'a unu locu de peregrinare pentru noi Romanii, unde sê mergemu toti, din tóte partile, din anu in anu, sê ne inchinámu umbrei celui ce acolo dórme somnulu eternu, — si la crucea de la mormentulu lui sê facemu juramentu a ní iubi limb'a si patri'a.

Sê peregrinâmu la Baia-de-Crisiu, câ-ci acolo sê afla o comóra natiunala. Acestu orasielu, de-ar fi câtu de saracu materialmente, pentru noi Romanii e unu tesauru nepretíuitu, câ-ci intr'insulu se afla osamintele lui Avramu Iancu.

Sê adorâmu totu-de-una memori'a acestui mare martiru intre martirii nostri!

Josiflu Vulcanu.

Societatea academica romana.

1.

In a dóu'a siedintia ordinaria, in care se ascultá reportulu secretariulu generalu, — precum scríe corespondintele „Gazetei“ — se perlese si program'a agendelorú societátií academice pe acésta sesiune actuala. Acea programa ne-a surprinsu in câte-va. Dupa ce guvernulu si camerele aflara cu cale a taiá 10 mîi de lei din subventiunea de mai inainte a societátií academice, cu acést'a i s'a pusu pedeca, pentru cá membrii societátií academice sê nu mai póta tiené siedintie in síese septemani întregi, pe câtu adeca se prevede in regulamentu, ci sê scurtedie, de ecs. multu pe 2 septemani. Dara déca aceea programa a delegatiunii are sê fía esecutata (ceea ce dupa noi nici câ se póte altmintrea,) atunci membrii societátií academice trebuie sê stee impreuna nesmintitu macar 4 septemani. Inse de unde spese in acésta capitala, in care asta di traiesci multu mai scumpu decâtu in Vien'a si Parisu.

Lumea rea vré sê scia, câ acea parte a subvențiunii s'a taiatu cu cegetu rezervatu ca prin acést'a sê se impedece indirectea venirea membriloru mai alesu din imperiulu austro-ungurescu, sê le lipsésca adeca viaticulu si diurnele. Fia si asié; dara cu atât'a societatea academica nu este lovita in viétia. Din norocire, maioritatea membriloru ei este de din cóce, si asta-di se afla adunati in capitala 14 membri actuali ai societâtii academice, si se mai ascépta inca 3. Nici odata n'au fostu mai multi adunati in câte una sesiune, ade-sea numai câte 12 insi.

Este cunoscutu, câ precum alti multi, asié in anii din urma profesorulu Rössler, (precum se crede, unu evreu botezatu,) in cartea sa titulata: „Rumänische Studien“ si-a propusu a falsificá prin deductiuni sofistice, pe din intregulu, tóta istori'a daco-romaniloru si a tieriloru locuite de romani. — Este de multu, de candu in Viena s'a sustienutu, ajutatu si incuragiatu unii barbati de sciintie, in adinsu, pentru ca sê se ocupe cu istori'a daco-romaniloru in modu tendintiosu asié, in câtu din asemenea deductiuni istorice sê li se póta donegá *dreptulu istoricu a supra teritoriului pe care locuiescu ei din seculi si seculi, pe carele se afla asta-di*, si bunu e Domnedieu, voru petrece si voru domni totu-de-un'a. Câti-va membrii ai societâtii academice au cerutu, ca *critic'a sciintifica* a cartii lui Rössler inca sê se suscêpa in program'a lucrâriloru acestui anu. — Acést'a cestiune se va luá in discussiune in un'a din siedintiele septemanei voinórie.

OE E NOUP

*** (*Oda'va in care a moritu Bolintineanu.*) — „Romanulu“ face urmatóri'a propunere frumósá: „O rugaminte Eforiei spatialeloru: ospiciulu ei de la Pantelimonu a fostu locasiulu celu mai usioratoriu pentru cele din urma si chinuite díle ale ilustrulu Bolintineanu. Acolo este camer'a in care elu si-a implinitu ultimele óre si si-a datu sfiáitulu. Acea camera este ingrigita de delicat'a mana a amiciloru: acolo patulu, lamp'a, mész'a, scaunulu, cartile sale, pe cari celu ce le-a castigatu la lotaria i le-a daruitu, acolo totu ce posedea poetulu nu numai ca avere, ce erá pré pucinu lucru, ci ca suvenire, ce erá o avutíia imensa pentru dinsulu; si acea camera fusese visitata de toti aceia ce cunoscusera si iubisera pe Bolintineanu, si veniau in timpulu suferintiei lui sê lu revédia pentru ultim'a-óra póte; de sute de ori aerulu ei a vibratu misteriosu de suspinele comprimate ale amiciloru, la vederea suferintiloru poetulu loru iubit. Totu e santítu in acea trista camera: presinti'a poetulu, suvenirile vietii lui, mangaiárilé si ingrigirile amiciloru, atâte cuvinte angeresci prin cari poetulu morindu binecuvéntá pe cei ce-lu ingrigiau, — si mai cu séma dorerea toturoru a facutu dintr'ins'a celu mai santu locasiu. E bine, sê pastreze Efori'a neatinsa acea santa camera. Astu-felu ea va respunde la unu intreitu si nobilu scopu: va reservá unu santu locu, unu locu de eternu peregrinagiu amintírrii marelui si iubitulu poetu, va aduce celu mai frumosu omagiu austeritátii si integritátii omului, care avendu inlesnirea de a se inavutí, ca atáti altii, fara a fi risipitoriu a moritu saracu intr'unu ospiciu publicu, si in fine, va onorá memori'a filantro-

piloru donatori, cari au datu midiloculu de a se usiurá atâte suferintie.“

*** (*Ultimele díle ale lui Bolintineanu.*) In lung'a bóla a poetulu, famili'a Zane, in care traiá de mai multi ani, avú tóta ingrigirea de caldurosi parinti, si dómn'a Zane a fostu pentru Bolintineanu unu adeveratu amicu alu partii din urma a vietii sale. — Dara famili'a Zane, impovarata cu optu copii, nu mai potea acum materialminte. In ospitalulu Panteleimon, precum scrie „Trompet'a Carpatiloru“, de unde scótemu aceste notitie, i s'a datu bolnavulu poetu pe câta ingrigire materialminte se póte dá unui bolnavu celu mai avutu: dóue camere, cele mai frumóse, cele mai bine espuse, cele mai bine mobilate; dóue femei robuste si inteligente s'au pusu numai spre ingrigirea lui; medicii, in frunte cu dlu dr. Davila, n'au lipsitu de la patulu bolnavulu; ma i s'a facutu si o trasura frumósá, cu unu rendasiu platitu numai pentru acést'a, ca sê-lu plimbe in curtea ospiciului. Nimicu n'a lipsitu la cautarea in Panteleimonu, decátu numai fortiele, pe cari n'a mai potutu sê le întórca, din povarirea loru, sciinti'a medicala si ingrigirea cea mai minutiósá. In ultimele sale mominte, conjurá adese-ori pe amicul seu Simonu sê-i dea opium ca sê adórma si sê móra, ca sê nu chinúesca in giuru-i pe atátia amici iubiti.

*** (*Inmormentarea lui Bolintineanu*) — precum díseramu — s'a intemplatu in linisce. Poetulu a moritu domineca (in 1 septemvre) demanéti'a, in ospitalulu Panteleimonu, afara de Bucuresci. De acolo cadavrulu s'a transportatu la santulu Georgiu-nou in Bucuresci. La pornirea de la Pantelimonu, tóte onorurile cuvenite unui asié nume, s'au datu cu prisosu din ordinile eforiei. La Santulu-Georgiu inse, sub ochii ministeriului instructiunii publice, s'a depusu corpulu, sub unu modestu catafalcu, si s'a incungiu ratu de câte-va óle cu flori, de câte-va ghirlande si buchete aduse de dn'a Capeleanu, de famili'a Zane si de câti-va scolari. Clerulu bucuresceanu a datu probe de simtieminte natiunale cu asta oca siune. De la miediulu noptii pana la miediulu dílei, preoti dintre cei mai alesi se intreceau la citirea stélpiloru, si in giurulu catafalcului erau numai preoti. La 12 óre famili'a Bolintineanu a redicatu corpulu, si l'a dusu de l'a inmormentatu la satulu Bolintinu-din-vale, in contra voinției repausatulu, care voiá sê fia inmormentatu la gradin'a Belu, — acestu locasiu tristu si retras, acoperitu de mari arbori, a caroru umbra intunecata inveluise atâte doreróse suspine, sub cari geme ventulu profumatu de florile mormintelorú crescute sub plói'a lacrimelorú sale.

*** (*De la societatea academica romana*) de asta-data numai atât'a avemu de inregistratu, câ in 8 septemvre c. n. dlu dr. Anastasiu Fetu avea sê-si pronuncie discursulu seu de receptiune: „Despre incercárilé facute in Roman'i'a pentru desvoltarea sciintiloru naturale, despre starea lorú actuala, si mijlócele de perfectiunare.“ La acestu discursu, dlu Úrechia avea sê respunda in numele societátii.

— (*Diet'a Ungariei*) in septeman'a trecuta s'a constituitu, alegéndu presiedinte si secretari. Presiedinte se alese fostulu ministru Bittó, — ér intre cei 6 secretari e si unu romanu, dlu Petru Mihali. Delegatiunile s'au deschisu luni.

℘ (*Hymen.*) Dlu Nicolau Marcu telegrafistu de cl. I in Aradu a dusu la altariu pe amabil'a dsíóra

Ecaterin'a Popoviciu din Aradu. Ceriulu sê li binecuvinte pasiulu loru conjugale!

Literatura si arte.

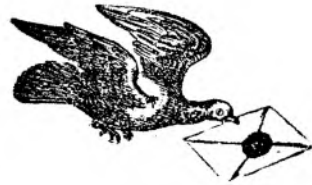
** („Informatiunile“) de la Bucuresci au inviatu de nou, de asta-data inse a eliminatu din colónele sale politic'a, pentru care i gratulâmu. Intre diversele acestei foi cetimu si urmatóriele sire: „Dlu V. A. Urechia, dîce „Familia“ nr. 31, rentorcêndu de la o scalda in strainetate, in septeman'a trecuta a petrecutu câte-va dîle in Pest'a. Cu asta ocaziune dsa ni-a predatu 100 fl., venitul de pana acuma alu unei represintatiuni teatrale in Bucuresci, cari s'a datu in folosulú fondului nostru teatralu de dincóce de Carpati... Suntemu siguri, (observa la acêsta citatiune „Informatiunile“, câ s'a comis o eróre de tipariu in „Familia“ in ceea ce privesce cifr'a, câ-ci se scie, câ sum'a incursa din acea represintatiune, trece peste un'a mie lei noi.“ Noi, cesti de la „Familia“, asigurâmu pe colegii de la „Informatiunile“, câ in relatarea cifrei nu s'a comis nici o eróre de tipariu. Dlu V. A. Urechia ni-a predatu 100 fl.; totu-odata inse a observatu, câ inca nu s'au incassatu tóte sumele subscrise la acea represintatiune, data in folosulu fondului nostru teatralu. „Informatiunile“ inse sunt informate, ca sum'a incursa (va sê dîca nu numai cea subscrisa) trece peste un'a mie lei noi. E bine, la asta sê raspunda insu-si dlu V. A. Urechia.

** (Unu opu alu lui Eötvös romanesc.) Cunoscutul romanu alu bar. Iosifu Eötvös, intitulatu:

„Carthauzianulu“, (A karthauzi,) va esî in curendu si in traducere romanésca, facuta la Bucuresci de dlu M. Nerone Popp. Ne bucurâmu, câ acêsta adeverata comóra de cugetâri profunde si admirabile, va aparé si in limb'a nóstra. Cartea va cuprinde unu volumu mare de 35—40 cóle de tipariu garmondu. Pretiulu? ** („Limbagiulu floriloru“,) elaboratu de o mama romana, a aparutu asemene la Bucuresci. Pretiulu 1 leu si 70 bani.

** („Suspinele silveloru“) se intituléza o brosiura de poesii si prosa, aparuta la Clusiu, de dlu Victoru Rusu. Noi n'amú vediatu-o. Pretiulu e 50 cr.

Post'a Redactiunii.

Tinca. Ne miramu, ca-ci nu esiste fóia in Pesta, care se se expedezé mai regulatu decatu a nóstra. — Cari numeri ti-lip-sescu?

Cugete la cadavrulu maiei. Aceste cugete au sternitu in noi acelu cugetu, câ dta n'ai nici o inclinatiune pentru poesii. Lasa-o dara altora.

Suplementu: *Novele de Iosifu Vulcanu, tom. II. cõl'a VII.*

Pentru serile de érna!

Apropiandu-se serile lungi de érna, candu lecturele bune, instructive si petrecatórie au unu pretiu duplu, ni luâmu libertate a recomandá atentiunii onorab. publicu fóia nóstra „Familia“, dimpreuna cu suplamentele sale de romanuri si novele.

Pretiulu pe oct.—dec. 2 fl. 60 cr. (Si nu 2 fl. 50 cr., precum ni tramitu unii prõnumeranti.)

Prõnumerantiloru noi li oferimu pentru unu pretiu bagatelu urmatóriele opuri: 1) „Cavalorii Noptii“, romanu istoricu in 5 tomuri, de Ponson du Terrail, tradusu de Iosifu Vulcanu, pretiulu 3 fl., — 2) „De unde nu este rentórcere“, romanu de Gabrielly, tradusu de Titu Budu, pretiulu 50 cr., — 3) „Novele de Iosifu Vulcanu“, tomulu I, pretiulu 60 cr. — éra cólele esîte pan'acuma din tomulu alu doile se voru tramite gratis.

Asemene li oferimu urmatóriele tablouri: 1) Inaugurarea societátii Academice romane, — 2) Co-riolan si Veturia, — 3) Mihaiu Eroulu in batal'ia de la Calugareni, — 4) Traianu cu óstea sa trece Dunarea, — 5) Portretulu lui Ionu Brateanu, ffa-care pentru câte 60 cr.

Incâtu pentru ilustratiuni, numai de la onorab. publicu atêrna ca sê publicâmu câtu mai adese ori adunandu-ni prõnumeranti noi si indemnandu pe cei vechi a ni platí enormele restantie.

Pesta 9/21 septemvre 1872.

Redactiunea „Familiei.“

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1872. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

 Esemplare complete mai avemú din inceputulu anului.